

Egzaminuojamojo kodas _____

Privatinės teisės užduotis

2026 m. birželio 5 d.

2021 m. balandžio 15 d. ieškovas A banko pavedimu pervedė atsakovui B 14 700 EUR. Pavedimo mokėjimo paskirtyje nurodyta: „*pavedimas draugui*“. Rašytinė paskolos sutartis tarp šalių sudaryta nebuvo. Ieškovas teigia, kad pinigai perduoti kaip paskola, ir tai žodžiu buvo aptarta prieš pervedant pinigus. 2021 m. balandžio 16 d. atsakovas B pasirašė paprastąjį vekselį, kuriame nurodyta: „*Aš, B, asmens kodas [xxxxx], besąlygiškai įsipareigoju sumokėti A keturiolika tūkstančių septynis šimtus eurų (14 700 EUR) ir 9 % metinių palūkanų iki 2022 m. balandžio 30 d.*“. Vekselio originalas liko pas ieškovą A.

2022 m. kovo 10 d. atsakovas kreipėsi į ieškovą elektroniniu paštu prašydamas pratęsti pinigų gražinimo terminą. Ieškovas žodžiu sutiko palaukti iki 2022 m. birželio 1 d. Ieškovas nei iki sutartos datos, nei vėliau nepateikė vekselio atsakovui apmokėti įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo 40 straipsnyje nustatyta tvarka. Notaro vykdomasis įrašas dėl vekselio nebuvo gautas.

2022 m. birželio 15 d. ieškovas raštu pareikalavo gražinti 14 700 EUR. Atsakovas atsakė, kad tarp šalių nebuvo sudarytos jokios paskolos sutarties, o pinigai buvo gauti kaip dovana; vekselio pasirašymo pagrindo nebuvo, dokumentas yra juodraštis. 2023 m. vasario 3 d. ieškovas pareiškė ieškinį, kuriuo prašo priteisti: 14 700 EUR skolą, 9 % dydžio metines palūkanas nuo 2021 m. balandžio 15 d., 5 % dydžio metines palūkanas nuo 2022 m. gegužės 1 d. iki teismo sprendimo įvykdymo dienos, bylinėjimosi išlaidas.

Su ieškiniu ieškovas pateikė šiuos įrodymus: banko pavedimo dokumentą, pasirašytą paprastąjį vekselį (originalą), atsakovo elektroninį laišką, ieškovo banko sąskaitos išrašus, patvirtinančius, kad jo sąskaitoje prieš pavedimą buvo daugiau nei 30 000 Eur. Taip pat nurodė, kad liudytojas C, šalių abipusis pažįstamas matė ieškovą atiduodant pinigus atsakovui, tačiau konkrečios sumos ar paskirties negali patvirtinti.

Klausimai:

1. Teisiškai kvalifikuokite tarp ginčo šalių susiklosčiusius santykius. Ar šiuo atveju gali būti konstatuotas paskolos sutarties sudarymo faktas? Kodėl? Kokiais įrodymais remiantis prieinate tokios išvados? Atsakymus pagrįskite konkrečiomis teisės normomis ir teismų praktika.
2. Teisiškai įvertinkite atsakovo atsikirtimus. Kokius prieštaravimus šiuo atveju gali reikšti atsakovas? Teisiškai įvertinkite atsakovo atsikirtimų į ieškinį pagrįstumą.
3. Kokie įrodymai yra leistini šios kategorijos bylose? Paskirstykite įrodinėjimo našlą tarp ginčo šalių.
4. Kuo skiriasi pelno (mokėjimo) ir kompensuojamosios palūkanos? Ar šiuo atveju ieškovas pagrįstai reikalauja palūkanų? Kodėl? Atsakymus pagrįskite konkrečiomis teisės normomis ir teismų praktika.

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2026 m. birželio 5 d.

Teisme nagrinėjama baudžiamoji byla, kurioje V. kaltinamas pagal BK 281 straipsnio 2 dalį tuo, kad 2024 m. spalio 5 d. apie 20 val., pažeisdamas Kelių eismo taisyklių 14, 127, 128, 129 ir 154 punktų reikalavimus, vairavo automobilį „M“, būdamas neblaivus (jam nustatytas 2,05 promilės girtumas), ir, važiuodamas Vilniuje, gatvių sankryžoje 100 km/h greičiu, kur leistinas maksimalus greitis yra 50 km/h, susidūrė su pagrindiniu keliu važiuoančiu automobiliu „T“, kurį vairavo H. Šio eismo įvykio metu automobilio „T“ vairuotojui bei automobilio „M“ keleiviui dėl patirtų sužalojimų buvo nesunkiai sutrikdyta sveikata.

PROKURORAS prašo V. pripažinti kaltu pagal BK pagal BK 281 straipsnio 2 dalį, paskirti jam bausmę - vienerius metus laisvės atėmimo; taikyti baudžiamojo poveikio priemonę (BK 68 straipsnio 2 dalis), tenkinti byloje pareikštus civilinius ieškinius dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo.

Byloje surinktų ir ištirtų įrodymų visuma nustatyta, kad V. padarė šią nusikalstamą veiką (nukentėjusiųjų, liudytojų parodymai, specialisto išvados, ekspertizės aktas ir kt.). Kartu prokuroras pažymi, nors apylinkės teismo 2024 m. gruodžio 20 d. nuosprendžiu kitoje baudžiamojoje byloje V. buvo pripažintas kaltu ir nuteistas pagal BK 281¹ straipsnio 1 dalį už tai, kad toje pačioje vietoje, tuo pačiu metu (2024 m. spalio 5 d. apie 20 val.) vairavo automobilį, būdamas neblaivus (2,05 promilės girtumas), tačiau tai nėra pagrindas nutraukti baudžiamąją bylą dėl *non bis in idem* principo pažeidimo. V. buvo nuteistas už įvykį, sudarantį tik mažą dalį jam inkriminuotos nusikalstamos veikos objektyviosios pusės požymių, tačiau liko neįvertinti kiti V. priešingi teisei veiksmai – neatsargiai padarytas eismo įvykis – bei jo pasekmės – nesunkiai sutrikdyta nukentėjusiųjų sveikata. Todėl V. nuteisiant tik už vairavimą neblaiviam, susidarytų situacija, kai jis atsakomybės už nusikaltimą, dėl kurio kilo realūs neigiami padariniai kitų žmonių sveikatai, išvengtų.

GYNĖJAS prašo baudžiamąją bylą nutraukti BPK 3 straipsnio 1 dalies 6 punkto pagrindu. Šio baudžiamojo proceso pradėjimas pagal BK 281 straipsnio 2 dalį, prieštarauja galiojančiai teismų praktikai ir pažeidžia asmens dvigubo nubaudimo draudimo (*non bis in idem*) principą. Nors V. veiksmai atitinka BK 281 straipsnio 2 dalyje ir BK 281¹ straipsnio 1 dalyje numatytų nusikalstamų veikų sudėčių požymius, tačiau jo veiksmai pagal sutaptį galėtų būti kvalifikuojami ir nagrinėjami tik viename procese. Šiuo atveju, įsiteisėjus 2024 m. gruodžio 20 d. teismo nuosprendžiui, atskiras baudžiamasis procesas yra negalimas. Abiejose bylose sutampa vienas esminis veikos požymis – automobilio vairavimas neblaiviam ir to pakanka *non bis in idem* principo pažeidimui konstatuoti. Tokia baudžiamojo proceso baigtis neužkerta kelio ir civiliniams ieškovams savo galimai pažeistas teises ginti civilinio proceso tvarka.

Klausimai:

1. Kokį procesinį sprendimą turėtų priimti teismas šioje baudžiamojoje byloje? Ar skirtinguose baudžiamuosiuose procesuose pateikti kaltinimai dėl veikų, sudarančių idealiąją sutaptį, reiškia *non bis in idem* principo pažeidimą? Aptarkite draudimo bausti už tą pačią nusikalstamą veiką antrą kartą (*non bis in idem*) principo turinį.

2. Kaip yra apibrėžiama nusikalstamų veikų sutaptis? Nurodykite idealiosios ir realiosios sutapties požymius bei aptarkite jų reikšmę, skiriant bausmę už kelias nusikalstamas veikas.
3. Kaip teismas turi išspręsti byloje pareikšto civilinio ieškinio klausimą, nutraukdamas baudžiamąją bylą BPK 3 straipsnio 1 dalies 2-6 punktų pagrindu? Atsakymą pagrįskite įstatymo nuostatomis bei kasacinio teismo suformuotomis taisyklėmis.